

הצעות לפעילות לגנת לקראת ט"ו בשבט ובעקבות הסיפור

1 פרק ראשון

הסיפור "שקד בארץ הקודש" הוא סיפור מסגרת ללימוד המצוות הקשורות בעצים. זהו סיפור ארוך ומומלץ לספרו במשך כמה ימים, פרק בכל יום.

ניתן להרחיב בנושאים שונים הקשורים לפירות העץ ולט"ו בשבט במפגשים נוספים, בתנועה, ביצירה ובלמידה בקבוצה קטנה.

לפני פתיחת נושא ט"ו בשבט בגן יש למקד את העניין המרכזי ולבודד את המסרים העיקריים שאותם נרצה להעביר לילדים.

עיקר עניינו של ט"ו בשבט - שהוא ראש השנה לאילנות, כלומר היום הקובע לגבי גיל העץ ולאיזה שנה שייכים הפירות לעניין עורלה ומעשרות.

לכן הנושא העיקרי שבו נעסוק לקראת ט"ו בשבט בגן הוא עצים, ובעיקר עצי מאכל.

רצוי להקדים ללמידה סיור בסביבת הגן שבו נראה עצים שונים. תוך כדי הסיור נסב את תשומת ליבם של הילדים לעצים שנראה - האם הם עצי נוי או עצי מאכל? אפשר לבדוק אם בתקופה זו של השנה יש על העץ עלים, ניצנים, פרחים או פירות. אפשר לבדוק על פי הגזע והענפים אם העץ צעיר או בוגר. הילדים יוכלו לנסות להקיף את הגזע בכפות הידיים ובזרועות - יהיו עצים שילד אחד יכול להקיף את הגזע שלהם בכף ידו, ולעומתם עצים ששני ילדים ביחד יוכלו להקיף את הגזע שלהם. מומלץ לצלם את העצים שפגשנו בדרך, להציג את התמונות בגן ולאפיין אותם: האם זה עץ נוי / עץ מאכל? האם הוא צעיר/ בוגר? שייך לשבעת המינים? לפירות ההדר? וכו'.

אם אין אפשרות לצאת לסיור עצים בקרבת הגן, ניתן לצלם עצים או לבקש מההורים שיצלמו עצים בקרבת ביתם או בדרך מן הבית לגן, ואז ניתן יהיה לאפיין את העצים בתמונות שההורים ישלחו.

לאחר היכרות בסיסית עם העץ, אפשר לציין את המצווה לטעת עצים בארץ ישראל ולדבר על חשיבות העץ - מדוע יש לטעת עצים ולשמור עליהם, מה נותנים לנו העצים נוסף על פירות, אפשר לספר את המשל המובא במסכת תענית:

”משל, למה הדבר דומה, לאדם שהיה הולך במדבר והיה רעב ועייף וצמא

ומצא אילן שפירותיו מתוקים, וצילו נאה, ואמת המים עוברת תחתיו,

אכל מפירותיו ושתה ממימיו וישב בצילו

וכשביקש ללכת אמר: 'אילן אילן במה אברכך?

אם אומר לך שיהיו פירותיך מתוקים, הרי פירותיך מתוקים.

שיהא צילך נאה, הרי צילך נאה.

שתהא אמת המים עוברת תחתך, הרי אמת המים עוברת תחתך.

אלא יהי רצון שכל נטיעות שנוטעים ממך יהיו כמותך”.

למילות המדרש יש כמה לחנים, ניתן לשיר אותו עם הילדים ולהמחיש אותו בהמחזה.

לאחר שהילדים מחוברים לעצים ולתפקידם החשוב בחינוך, אפשר לעבור למהותו של ט"ו בשבט - המצוות הקשורות לפירות העץ.

